

NYT FRA GYNÆKOLOGIFRONTEN

AF GYNÆKOLOG
CHRISTINE FELDING

ÅRETS FØRSTE SPALTE

Ingen aktivitet overhovedet vedrørende ny præparater/naturmedicin eller i stort set noget som helst. Derfor har jeg valgt at gøre et fremstød for HPV-vaccination af drenge i stedet for.

VACCINATION AF DRENGE OG MÆND MOD HPV SYGDOM

BAGGRUND

I 2007 udarbejdede Sundhedsstyrelsen en anbefaling af HPV vaccination af alle 12 årige piger samt et catch-up tilbud til 13-15 årige piger. HPV vaccination blev indført som forebyggelse mod livmoderhalskræft, der forårsages af HPV infektion, hovedsagligt af HPV16 eller HPV18.

HPV relaterede sygdomme er dog ikke begrænset til kvinder, men findes også i høj grad hos mænd. Der findes i dag ingen forebyggende tiltag mod HPV relateret cancer hos mænd, modsat hos kvinder som tilbydes HPV vaccination og screening for livmoderhalskræft.

SYGDOMSBYRDEN AF HPV RELATERET SYGDOM HOS MÆND

HPV infektion kan forårsage andre kræftformer end livmoderhalskræft. Det kan være kræft i både kvindelige og mandlige kønsdele: kræft i skede, kvindens ydre kønsorganer og i penis. Anal cancer er også associeret til HPV infektion, og ca. 80 % af tilfældene skyldes infektion med HPV16 eller 18. Årligt får ca. 120 personer analcancer, hvoraf ca. 90 skyldes HPV16 eller 18, og heraf ses ca. 30 tilfælde hos mænd.

Sundhedsstyrelsen vurderede i sin anbefaling i 2007, at man kan forebygge i alt 100-150 tilfælde af andre kræftfor-

mer (end livmoderhalskræft) årligt ved HPV vaccination.

Siden Sundhedsstyrelsens indstilling i 2007 har ny forskning vist, at infektion med først og fremmest HPV16 yderligere er årsag til, at mange personer får hovedhalskræft, og forskere har estimeret at i Danmark får **op mod 300 personer hovedhalskræft, som skyldes HPV16 eller 18**, heraf ca. 200 mænd. Oropharyngealt carcinom (specielt tonsilcancer) er en af de hurtigst voksende cancerformer i Danmark set over de sidste 30 år. I 1977 fik ca. 25 personer pharyngealt carcinom stigende til ca. 240 i 2007. Denne cancerform skyldes hyppigst HPV16.

Man må formode, at vaccination årligt kan forebygge ikke kun livmoderhalskræft hos ca. 300 kvinder, men snarere 700 tilfælde af cancer, når man inkluderer andre HPV16 og 18 relaterede cancerformer hos mænd og kvinder. **Det må antages, at vaccination kan forhindre, at mere end 250 mænd årligt får HPV relateret cancer.**

I tillæg forårsages alle kondylomer og recidiverende *larynxpapillomer* af HPV 6 og 11, som effektivt kan forebygges ved HPV vaccination.

I *New England Journal of Medicine* fra 3. februar er publiceret en artikel, der giver evidens for, at HPV vaccinen Gardasil er effektiv til forebyggelse af HPV relateret sygdom hos mænd. 4065 mænd på 16-26 år (3463 heteroseksu-

elle og 602, der havde sex med mænd) fik Gardasil eller placebo. Studiet viste, at Gardasil var 90 % effektiv til at forhindre genitale læsioner (kondylomer, penil-, perianal-, perineal-neoplasi) forårsaget af vaccinetyperne 6, 11, 16 og 18.

På baggrund af denne og lignende undersøgelser har de amerikanske myndigheder (FDA) nu godkendt Gardasil til forebyggelse af anal cancer/præmaligne læsioner (og selvfølgelig kondylomer) hos drenge og mænd 9-26 år. Selv om studierne udelukkende inkluderede mænd, har FDA vurderet, at Gardasil også er effektiv hos kvinder til forebyggelse af anal cancer/præmaligne læsioner (som tillæg til de gældende indikationer: kondylomer og cervical, vulvar, vaginal cancer/præmaligne læsioner).

I maj 2011 forventes den europæiske registreringsmyndighed EMA at gøre det samme, dvs. at udvide den nuværende indikation for Gardasil for drenge fra 9-15 år til drenge og mænd fra 9-26 år og ligeledes at udvide indikationen for kvinder til forebyggelse af anal cancer/præmaligne læsioner.

I DANMARK

I Ugeskrift for Læger, den 24. januar 2011, skriver Else Smith og Sigrid Poulsen fra Sundhedsstyrelsen en leder om "Vaccination af drenge mod HPV – skal/ skal ikke?". Det sker på baggrund af en artikel i samme nummer af Gitte Lee Mortensen, som viser at "Danske

forældre er positive over for humant papillomavirus-vaccination af deres 12-15 årige sønner".

Fra lederen kan nævnes:

"Det kan allerede nu være rationelt at vaccinere drenge og unge mænd for at beskytte dem mod kondylomer og forhåbentlig også HPV-relateret kræft".

"HPV-infektion hos mænd er mindre undersøgt end hos kvinder, men der indløber hele tiden ny viden om naturhistorien foruden resultater fra vaccination af drenge og unge mænd. Senest er der tilkommet en række data om HPV-relateret mundhulecancer."

"HPV-forebyggelsen er i hastig udvikling pga. nye vacciner, nye HPV-test og ny viden om HPV-infektionens naturhistorie. Sundhedsstyrelsen følger løbende udviklingen og internationale anbefalinger. Foreløbig har ingen lande indført HPV-vaccination for drenge i et gratis børnevaccinationsprogram".

Foto: Dr. Linda Stannard.

Vaccination af drenge har ligeledes stor bevågenhed i medierne, fx. kan nævnes et debatindlæg om HPV-vaccination fra Politiken, den 4. februar 2011: "Indfør lige adgang til sundhed for både piger og drenge" med følgende slutcitater: "Et nyt [HPV] vaccinationsprogram skal fremme lighed i sundhed og forebygge diskrimination som følge af seksualitet eller køn, som vi kender det fra HPV-programmet idag"

Til sidst kan oplyses at Østrig – som det eneste land – anbefalede HPV-vaccinen til såvel drenge som piger allerede for flere år siden.

Min egen søn er vaccineret for 2-3 år siden.

En svensk sitter och äter frukost på ett café.

Vid sidan av honom sitter en norrmann som tuggar tuggummi.

Oppfostrat inleder norrmannen: Äter Ni svenskar hela brödet?

Svensken låter motvilligt frukosten ligga och svarar: Ja, naturligtvis!

Norrmannen leker med tuggummit i munnen och säger: Det gör vi inte hos oss, i Norge äter vi bara det innersta av brödet. Brödkanterna samlas i en container, bearbetas och formas till croissanter och säljs till Sverige.

Norrmannen frågar vidare: – Äter Ni marmelad till brödet också?

Svensken svarar lätt irriterad: – Ja, naturligtvis

Medan norrmannen ljudligt tuggar tuggummi, säger han: Inte hos oss, i Norge äter vi bara färsk frukt till frukost. Skalen och resterna samlas i en container, bearbetas till marmelad och säljs till Sverige.

Nu blir det svenskens tur att fråga: – Säg mig en sak, har ni sex i Norge? Ja, det är klart att vi har sex i Norge, svarar norrmannen.

Svensken lutar sig över bordet och frågar:

Vad gör Ni med kondomerna efter att Ni använt dem? Vi kastar dem, svarar norrmannen.

Nu börjar svensken le... Sedan säger han: Inte hos oss, i Sverige samlar vi alla använda kondomer i en container, bearbetar dem, smälter dem och säljer dem till Norge som tuggummi

Taget fra en norsk klumme:

En veninne af meg la an på gynekologen uten at vite om det. Hun pyntet seg: stelte håret, ikledde sig sandfarget drakt, gullkjede, dyre sko. Til slutt litt bodylotion. Og datterens intimspray.

Idet venninen min er kommet 'litt lenger frem på benken', utbryter gynekologen: 'Jasså, du har pyntet deg i dag?'. Hun visker rødmende et lite: 'Ja'.

Senere fortæller moren datteren om gynekologen og intimsprøyen, hvorpå datteren utbryter: 'Jeg har ingen intimspray.'

Moren tør så vidt å spørre: 'Hva er det i den grønne sprayboksen på badet da?'

'Glitter.'